

Нічний вітер хитає високі ялини в лісі, їхній порух раптово здійснює в небо зграю темних птахів. Скриплять брусові стіни старого будинку. Хтось ходить у його тіні. По даху відстукує дощ із шишок, зірваних буревієм.

Жінка стоїть у кімнаті в кінці будинку, стискає кулаки і плямає.

У ліжку спить її донька, вже доросла дівчина. Кучеряве волосся розметалося по подушці. Пальці руки, яка лежить біля обличчя, стиснуті в кулак, неначе віддзеркалюючи жест матері.

Донька відчуває її присутність крізь сон, але не хоче прокидатися.

Не хоче бачити того, що стоїть поруч із нею.

Жінка схиляється до дівчини. Простягає руку з натягнутою на м'язах зблідлою шкірою. Суглоби висохлих пальців нагадують кістяні шарніри, нігті пожовклі й гострі. Жінка облизує губи, за якими оголюються ясна.

Голод.

Донька починає стогнати, лише коли шорстка, холодна шкіра материних пальців торкається її шиї.

Кажуть, що перед смертю все життя пролітає перед очима. Я не можу сказати, так це чи ні, — я не пам'ятаю нічого з того, як це сталося. Як нашу машину занесло і вона перекинулася, а тоді вдарилася об зріз скелі. Не пам'ятаю й того, що чекав на допомогу двадцять три хвилини. Я начебто був притомний, коли вони витинали мене з материного «меґана»¹. Про це все мені розповіли опісля.

Кіно скінчилося.

Стеля лікарні зроблена зі звукопоглинального матеріалу. У ній пробито маленькі дірки, одна біля одної. Мені б, напевно, було боляче, якби не такі дієві ліки у крапельниці, шланг якої тягнеться зі старезної стійки вниз до вени в лікті. Коли я повертаю голову, бачу у вікні лише небо. На підвіконні сидить чайка. Вона розправляє крила і розкриває свій зубчастий дзьоб. Небо синє-синє. У ньому пливуть кілька білих хмарин.

Повільно.

Повільно.

Я знову відключаюся.

Коли розплющую очі, чайки вже немає.

¹ Автомобіль «Рено Меґан». — Тут і далі прим. перекл.

— Лаурі, гей... — тітка Ванесса з оберемком квітів у руках заглядає у двері палати, похапцем усміхається і заходить всередину. — Ніко вже йде, він лишився в коридорі, набирається сміливості, — метушиться жінка. Вона шукає поглядом вазу, щоб поставити квіти.

— Сюди з квітами не можна, — вирішую позбавити тітку проблеми, але та почала метушитися ще більше.

— Дідько, — вона широко розплющує очі. — От дідько, Лаурі, я не знала. Яка ж я дурепа!

Куточки моїх губ підіймаються вгору більше з обов'язку, ніж від справжніх почуттів. Саме цього хоче Ванесса. Вона завжди так робить — навмисне прикидається незграбнішою, ніж є, щоб розважити інших.

Тітка хапається за мою недоусмішку, немов шуліка, сідає по-руч і стискає мої пальці у своїй руці.

— Як ти?

Я знизую плечима. Біль спалахує у боці, а потім — у носі. Кривлюся.

— Так-так, — каже Ванесса, хоча я навіть не відповів на її питання. — Слухай. Я розумію.

— Чувак... — у дверях стоїть Ніко з білим як крейда обличчям.

Тепер я розумію, чому тітка сказала, що він набирається сміливості. Мій двоюрідний брат стиснув руки в кулаки і зціпив зуби. Він каже «чувак» так само, як в американських фільмах кажуть «dude». Та й узагалі Ніко — суцільне ходяче кліше: він смаглявий, як і годиться мешканцю південно-західного узбережжя Фінляндії, а його волосся, ретельно вистрижене за

останнім трендом, від природи настільки світле, що здається пофарбованим. Відбірний шведський генофонд, як каже він сам. Ще він завжди дещо гіперактивний, але має відповідні ліки. Як двоюрідні брати ми — повна протилежність один одному, але наші матері були настільки близькі між собою, що ми з Ніко зростали майже як рідні.

— Ну заходь уже, не товчись у дверях! — наказує Ванесса.

Ніко підкоряється.

— Якщо ти скажеш «чувак» бодай ще раз... — бурчу я і підсуюваюся вище на подушці.

Ніко пальцями показує застібнутий замок-блискавку на своєму роті й сідає на стілець поруч із ліжком. Його нога відразу починає вистукувати по підлозі, *ту-ту-ту-ту-тутутуту*.

Ми мовчимо. Об вікно із дзижчанням б'ється товста муха. Розбуджена від сплячки сонячним світлом, вона з великим зусиллям виповзла з якоїсь дірки й опинилася не по той бік скла.

— Який сьогодні день? — питаю.

— П'ятниця, — відповідає Ніко.

— Дванадцять, — уточнює тітка.

Я дивлюся на них.

— Березня?

— Так, — повільно промовляє Ванесса і також дивиться на муху. — Я говорила з медсестрами. Вони кажуть, що ти швидко одужуєш. Можливо, тебе невдовзі выпишуть.

Я зауважую про себе, що вона не каже *додому*. Вдома — нікого. Матері більше немає, а допоки не прокинувся батько, важко сказати точно, чи буде з нього жилець.

Тітка дивиться на Ніко перед тим, як продовжити.

— Ми подумали, що ти можеш побути в нас. Принаймні доти, доки...

— Доки буде потрібно, — каже Ніко.

— Оскільки ти не можеш... — Ванесса облушує ніготь на великому пальці нігтями другої руки. Гарний лак обгризений на кінчику нігтя. — Лікарі вважають, що ти ще довго потребуватимеш допомоги.

— Тобто я переїду до вас? А школа?

Ніко пирскає в кулак.

— *Ботан!*

Тітка насуплює брови, але вона задоволена тим, що її синові вдалося витягти з мене другу посмішку за день.

— Із цим можна не поспішати. Подивимося тоді, коли приїдеш. Рішення є завжди. Ти ж так чи так уже вчився віддалено. Чи переведемо тебе в Расеко¹. Але, — вона знову бере мене за руку, — Лаурі. Милий. Darling. Усе владнається.

¹ Raison seudun koulutuskuntayhtymä (фін. Освітній консорціум регіону Райсіо) — навчальний заклад у місті Райсіо.

*Коли мене вирізають з машини, сморід горілого металу пере-
криває все інше. Вищить і завиває пилка. Хтось кричить.*

«Відійдіть уже до біса!»

На шляху до родини Легто ми проїжджаємо повз місце нашої аварії. Біля зрізу скелі більше немає уламків авто: їх уже встигли прибрати. Якби на автомагістралі можна було зупинитися, Ванесса, напевно, хотіла б затриматися тут і помовчати посеред друзок скла.

Я заплющую очі й досі чую вищання пилки. Не знаю, чи цей спогад справжній, чи створений з того, що мені розповіли пізніше. Але я майже відчуваю запах металу, що плавиться. Чую, як хтось із рятувальників гаркнув на перехожого, який зупинився, щоб зробити кілька світлин.

Спогад розсіюється. На цьому моменті плівка знову обривається.

У газеті була фотографія з місця аварії, що її зробив той тип, якого відігнали подалі. Він підійшов достатньо близько, щоб побачити мою матір, її тіло, яке вилетіло з автомобіля на дорогу, викручені кінцівки, зім'яте обличчя. Якщо він зафіксував і це, то цього знімка газета не купила.

Напевно, моя мати назавжди залишиться частиною колекції фотографій у якогось жалюгідного збоченого фаната автотроц, і я нічого не зможу з цим вдіяти.

Коли я розплющую очі, бачу із заднього сидіння, як Ванесса несамовито витирає очі, щоб бачити дорогу перед собою.

Машина завертає на дорогу, що веде до тітчиного дому, і я вже здалеку бачу, як молодша сестра Ніко вибігає з дому, здійнявши руки вгору і розтягнувши рота в широкій усмішці.

Ми разом з Ніко вибухаємо приглушеним сміхом.

— Чому батько не прив'язав її на повідок? — кидає Ніко, за що отримує грізний погляд від матері.

— Тіуку просто дуже любить Лаурі, — відказує Ванесса, — у цьому немає нічого поганого.

— Ну це якось стрьомно, — каже Ніко. — Це могло вважатися милим хіба тоді, коли Тіуку була мала. Але вона йде у сьомий клас!

— Якби ж то в тебе збереглося стільки життєрадісності, як у твоєї сестри. — Тітка зупиняє авто, витягає ключ запалювання і дивиться на нас через дзеркало. — Спробуйте протриматися.

Минає якийсь час, аж поки мені вдається виповзти з машини. Ніко подає мені милиці. Жорсткий гіпс занадто довгий для мене. На його поверхні вже з'явилися брудні розводи — здебільшого через Ніко, але тут є й вітання від кількох товаришів і тих медсестер, з якими я спілкувався найкраще.

— Все ок? — перепитує Ніко.

— Так, лише трохи паморочиться в голові.

Тіуку стоїть за кілька метрів від мене і кусає затиснутий у кулаку рукав. Певно, чекає дозволу підійти ближче. Соромиться. Врешті-решт мені стає її шкода, і я зітхаю:

— Ходи сюди.

Вона верещить і біжить у мої обійми.

Тіуку така сама білява, як і Ніко, але бліда, з рум'яними щоками та розбризканим сонцем ластовинням на кирпатому носі. Вона обережно обіймає мене і раптом відпускає.

— Тобі боляче?

Я стогну.

— Якби тебе змололи на м'ясорубці, як би ти почувалася?

Тіуку пищить і підстрибує так шалено, як це лише може робити дванадцятирічна дівчинка.

— Та-а-ту-у-у-у! — вищить вона, оглядаючись назад. — Вони-и приї-і-і-хали-и-и!

Поки я плентаюся до яскраво-жовтого будинку, з-за його рогу виходить чоловік Ванесси.

— Ну як ти? — Юго відкочує рукави, — він, очевидно, працював у дворі. Чоловік плескає мене по плечу і гладить по голові свого сина. Ніко відхиляється від руки батька, щось бурчить і поправляє волосся.

Я мовчки ковтаю гірку думку про те, що мій власний батько лежить у реанімації в Гельсінкі, за двісті кілометрів звідси.

— У вас була довга дорога.

Ванесса втручається в розмову до того, як я встигаю відповісти.

— Лаурі, мабуть, зовсім виснажений.

Вона вже тримає в руках спортивну сумку. Там мої речі — ті, які вона забрала з нашого дому: ноутбук і стільки одягу, скільки лише могло влізти. Мені незручно думати про те, що вона копирсалася в моїх шухлядах зі спідньою білизною. Сподіваюся, там знайшлося щось ціле.

Юго ще раз плескає мене по плечу. Жест любові сучасного чоловіка.

— Заходьте. Я саме готував їжу, коли Ванесса написала, що ви вже на під'їзді. — Він підморгує Тіуку. — Тіккері гарно накрыла на стіл. Напевно, навіть склала сердечка із серветок.

Тіуку майже тремтить від задоволення, коли її хвалять, але все одно показує батькові язика.

Я набираю в легені тепле від весняного сонця повітря і стрибаю на одній нозі всередину слідом за Тіуку.

Будинку Легто лише кілька років, він сучасний і просторий. Тітка каже, що його забере банк, якщо справи у фірмі Юго не підуть вгору. Ще перший рік корони відчутно вдарив по статках родини, і вона досі від цього не оговталася. Ванесса не згадує про це, ніби остерігається звинуватити мене в тому, що я опинився у них, але я не можу не думати про те, наскільки б'є по гаманцю виховання хлопця-підлітка. Принаймні мати завжди скаржилася, що я розорю і її, і батька.

Я відчуваю біль у щелепі до того, як розумію, що сильно стискаю зуби.

Ніхто не знає, скільки часу я маю тут прожити. Ніхто не знає, за скільки часу одужає батько. Якщо взагалі одужає.

Тіуку втискається за стіл поруч зі мною, променисто всміхається й одразу починає лопотіти про якийсь випадок, який стався з нею та її друзями у школі.

На вечерю сьогодні макаронна запіканка.